

Con xin tán dương Bồ tát Mạn thù, tướng mạo trẻ trung.

Chỉnh cú 1

Với lòng tôn kính / con xin tán dương
Phật, là những đấng / đại hùng của khắp / mười phương ba thời;
Pháp, là giáo pháp / do Phật truyền lại;
Tăng, là những vị / bước theo Phật Pháp.
Đáp lời thỉnh cầu / đệ tử cao trọng / tên Jangchub O,
Con xin thấp sáng / ngọn đèn soi đường / dẫn đến giác ngộ.

Chỉnh cú 2

Căn cơ người tu / vốn có 3 loại / thấp, vừa và cao,
Vì vậy thầy sẽ / nói rõ căn cơ / của từng loại người.

Chỉnh cú 3

Có người vận dụng / đủ loại phương tiện / để tìm cho mình / lạc
thú thế gian. / Những người như vậy / là bậc sơ căn.

Chỉnh cú 4

Lại có người vì / an lạc cá nhân / mà từ bỏ hết / lạc thú thế gian, /
hết thầy ác nghiệp, / họ đều không làm. / Những người như vậy /
là bậc trung căn.

Chỉnh cú 5

Lại có những người / đã từng phải chịu / rất nhiều khổ não / nên
mang tâm nguyện / tận diệt khổ đau / cho mình, cho người. /
Những người như vậy / là bậc thượng căn.

Chỉnh cú 6

Vì bậc thượng căn / hướng về thượng Pháp, / thầy sẽ nói về /
phương tiện tuyệt hảo / do các đạo sư / ân cần truyền dạy.

Chỉnh cú 7

Đôi trước tranh vẽ / hay trước hình tượng / của đấng vô thượng /
chánh đấng chánh giác, / đối trước bảo tháp / và trước kinh điển, /
các con hãy tùy / khả năng bày biện / hương hoa cúng dường.

Chỉnh cú 8

Thành tâm hiến cúng / Thất chi Phổ hiền / theo hạnh nguyện
vương, / Lập chí kiên quyết / nguyện không quay lại / nếu chưa
đến được / bến bờ nẻo giác.

Chỉnh cú 9

Lòng tin kiên định / đặt nơi Tam bảo, / hãy qui một chân, / và
chấp hai tay, / đọc câu phát nguyện / qui y ba lần.

Chỉnh cú 10

Rồi hãy để cho / tâm Từ rộng mở, / yêu thương hết thảy / các loài
chúng sinh. / Nhìn rõ chúng sinh / vướng trong khổ não, / khổ
trong ác đạo, / khổ vì sinh tử. / Hãy nhìn cùng khắp, / đừng sót
một ai.

Chỉnh cú 11

Vì mong chúng sinh / thoát hết tất cả / khổ khổ, hoại khổ / cùng
vớ hành khổ, / thoát cả nguyên nhân / tạo nên nỗi khổ, / nên lập
đại nguyện / phát tâm bồ đề / quyết không thoái chuyển

Chỉnh cú 12

Phát tâm như vậy / mang ý nghĩa gì, / đều đã được đức / Di lạc từ
tôn / giải thích rõ trong / Kinh *Thân Tỏa Rộng*.

Chỉnh cú 13

Nhờ đọc kinh này, / hay nhờ nghe giảng, / mà hiểu tường tận / lợi
ích vô lượng / phát tâm bồ đề. / Hiểu rồi phải gắng / liên tục phát
tâm, / cho tâm bồ đề / ngày thêm tỏa rạng.

Chỉnh cú 14

Trong bộ Vira- / datta vẫn kinh / có giải thích về / công đức Bồ
đề. / Nay thầy nói lại / ba câu chỉnh cú / tóm lược ý kinh.

Chỉnh cú 15 /

Công đức bồ đề / nếu như có thân, / thân ấy nhất định / đầy ấp
không gian, / và còn tỏa rộng / quá hơn vậy nữa.

Chỉnh cú 16

Ai mang châu báu / lấp đầy cõi Phật / nhiều bằng số cát / có trong
sông Hằng / để mà hiển cúng / chư Phật Thế tôn,

Chỉnh cú 17

Thì công đức ấy / vẫn không thể sánh / với đôi tay chấp / tâm
hướng bồ đề. / Vì công đức này / bao la vô tận.

Chỉnh cú 18

Tâm nguyện bồ đề / một khi đã phát, / phải hằng ghi nhớ / phát
triển không ngừng; / đời này kiếp sau / không bao giờ xa / Giới
hạnh bồ tát.

Chỉnh cú 19

Nhưng Tâm bồ đề / sẽ không phát sinh / nếu không dẫn thân / phát
tâm thọ giới. / Vậy con hãy gắng / thọ giới bồ tát / cho bồ đề tâm /
bất rể đâm chồi.

Chỉnh cú 20

Muốn đủ điều kiện / thọ giới Bồ tát / thì phải thọ giữ / một trong
bảy bộ / giới Ba la đề (Praktimosha).

Chỉnh cú 21

Chư Như lai thuyết / về bảy bộ giới, / cao nhất là giới / dành cho
tỷ kheo / và tỷ kheo ni.

Chỉnh cú 22

Làm theo lời kinh / "*Thập Địa Bồ Tát*" / trong chương "Giới Luật", / con hãy đi tìm / vị thầy có đủ / khả năng truyền giới.

Chỉnh cú 23

Thầy đủ khả năng / phải là vị thầy / khéo biết nghi thức / truyền giới Bồ tát, / trang nghiêm giới hạnh / đầy đủ tự tín / và tâm từ bi / truyền giới cho người.

Chỉnh cú 24

Nếu tìm không gặp / vị thầy như vậy, / vẫn còn một cách / thọ giới Bồ tát.

Chỉnh cú 25

Trong *Kinh Trang Nghiêm / Văn Thù Tịnh Độ* / có kể tường tận / câu chuyện xưa kia / khi ngài Văn thù / còn là quốc vương / Am-ba-ra-da [Ambaraja], / đã từng phát tâm / theo phương pháp này. / Bây giờ thầy sẽ / giải thích rõ ràng / phương pháp phát tâm / đúng theo như vậy.

Chỉnh cú 26

"Con xin đối trước / các bậc Hộ pháp, / nguyện xin phát tâm / vô thượng bồ đề. / Mời chúng sinh về / chúng giám cho con. / Nguyện sẽ quảng độ / chúng sinh thoát khỏi / ràng buộc luân hồi".

Chỉnh cú 27

"Từ nay đến ngày / con đạt giác ngộ, / nguyện từ bỏ hết / tâm lý ô nhiễm, / ác ý, giận dữ / keo bẩn, ganh ghen.

Chỉnh cú 28

"Nguyện giữ giới hạnh / từ bỏ ác, tham, / vui việc giữ giới / nói gót chư Phật.

Chỉnh cú 29

"Nguyện không vì mình / mà ham mau chóng / thành tựu giác ngộ. / Nguyện luôn ở lại / làm người sau cùng.

Chỉnh cú 30

"Nguyện sẽ làm sạch / vô lượng cõi giới, / làm nên tịnh độ / không thể nghĩ bàn. / nguyện vì những người / gọi đến tên con, / mà khắp mười phương / con đều có mặt.

Chỉnh cú 31

"Nguyện làm thanh tịnh / hết thảy ác nghiệp / từ thân ngữ ý / mà phát sinh ra. / mọi việc bất thiện, / con đều không làm. / trang nghiêm giữ gìn / giới hạnh Bồ tát."

Chỉnh cú 32

Lấy tâm bồ đề / mà khéo giữ gìn / ba loại giới luật, / tâm sẽ kiên định / vững tin nơi Giới. / Đây chính là nhân, / khiến thân ngữ ý / trở nên thanh tịnh.

Chỉnh cú 33

Bồ tát phát tâm, / kiên trì giữ giới, / sẽ gom đầy đủ / tất cả tư lương / thành tựu bồ đề.

Chỉnh cú 34

Chư Phật dạy rằng / nhân duyên giúp ta
Gom đủ phước, tuệ, / đó chính là quán.

Chỉnh cú 35

Tựa như chim non / không thể cất cánh / vút lên trời cao; / người không có quán / không thể làm việc / lợi ích chúng sinh.

Chỉnh cú 36

Nếu chưa đạt quán / dù tu trăm kiếp, / được bao công đức
vẫn không thể sánh / công đức một ngày / khi đã có quán.

Chỉnh cú 37

Ai muốn nhanh chóng / tích lũy phước, tuệ, / thành tựu viên mãn /
vô thượng bồ đề, / thì đừng biếng nhác, / phải siêng tu quán.

Chỉnh cú 38

Nhưng muốn đạt quán, / tâm phải an trú.
Vậy phải không ngừng / cố gắng tu chỉ [samatha].

Chỉnh cú 39

Nhân duyên tu chỉ / nếu chưa gom đủ / thì dù tọa thiền / kiên trì
vạn năm / vẫn không thể nào / khiến tâm an trụ.

Chỉnh cú 40

Vậy phải gom đủ / nhân duyên tu chỉ / như đã ghi trong / *Công
Đức Thiền Chí*. / Hãy chọn đề mục / để mà nhiếp tâm.

Chỉnh cú 41

Bao giờ đạt chỉ / thời sẽ đạt quán. / Nhưng nếu thiếu Tuệ, / vẫn
chẳng thể nào / tận diệt tất cả / các loại chướng ngại.

Chỉnh cú 42

Muốn dẹp tất cả / chướng ngại ngăn che / giải thoát, giác ngộ, /
phải luôn tu Tuệ / phối hợp cùng với / phương tiện thiện xảo.

Chỉnh cú 43

Tuệ thiếu Phương tiện, / phương tiện thiếu Tuệ / đều thành dây
trói / ràng buộc luân hồi. / Vì vậy cần phải / phối hợp cả hai.

Chỉnh cú 44

Đề tan nghi vấn / về ý nghĩa của / Trí Tuệ, Phương tiện, / Thầy sẽ
nói rõ / về sự khác biệt / giữa hai điều này.

Chỉnh cú 45

Chư Phật dạy rằng / ngoài hạnh thứ sáu / là Tuệ Toàn Hảo, / năm hạnh còn lại, / kể từ hạnh Thí / cho đến hạnh Định / đều là Phương tiện.

Chỉnh cú 46

Lấy tâm thuần thực / phương tiện thiện xảo / để mà tu tuệ / sẽ chóng thành tựu / vô thượng bồ đề; / chứ không thể dựa / vào quán vô ngã / mà thành tựu được.

Chỉnh cú 47

Thấy uẩn, giới, xứ / đều là vô sinh, / nhờ đó chứng được / tất cả các pháp / đều không tự tánh: / đó là Trí Tuệ.

Chỉnh cú 48

Nếu như tự tánh / của một vật gì / là thật sự có / thì chính vật ấy / vốn không làm sao / có thể phát sinh. / Nếu như tự tánh / của một vật gì / là thật sự không / thì giống như hoa / hiện ra giữa trời, / vốn không có gì / để mà nói tới. / Cả hai điều này / phi lý như nhau. / Sự vật khởi sinh / vốn không như vậy.

Chỉnh cú 49

Sự vật sinh ra / không phải tự sinh; / cũng không phải do / yếu tố bên ngoài / mà phát sinh ra; / cũng không phải từ / hai điều nói trên / mà phát sinh ra; / cũng không phải là / không có nguyên nhân / mà phát sinh ra. / Sự vật sinh ra, / vốn không tự tánh.

Chỉnh cú 50

Quán chiếu tận tường / tất cả các pháp / xem là đồng nhất / hay là dị biệt, / sẽ không thể thấy / có một pháp nào / hiện hữu độc lập. / Nhờ đó thấy rõ / các pháp hoàn toàn / không có tự tánh.

Chỉnh cú 51

Bảy Mười Luận Tụng / nói về tánh Không / hay *Luận Trung Quán* / của ngài Long thọ / đều giải thích rằng / chân tánh các pháp / chính là tánh Không.

Chỉnh cú 52

Biển luận văn này / vô cùng phong phú / thầy không thể trích / hết cả ra đây, / chỉ xin tóm lược / đôi câu kết luận / xác định tông môn, / tiện cho các con / thiền quán tu hành.

Chỉnh cú 53

Quán về vô ngã, / thấy ra sự vật / không có tự tánh: / đó là tu Tuệ.

Chỉnh cú 54

Vận dụng trí tuệ / quán chiếu vạn pháp, / sẽ không thể thấy / pháp có tự tánh. / Tương tự như vậy, / quán chiếu Trí Tuệ / sẽ thấy tuệ này / cũng không tự tánh. / Các con hãy gắng / siêu việt khái niệm / mà quán như vậy.

Chỉnh cú 55

Toàn bộ cõi sống / do tâm khái niệm / mà phát sinh ra / Vì vậy cõi sống / vốn thật chỉ là / khái niệm phân biệt. / Tách lìa phân biệt / là đại niết bàn

Chỉnh cú 56

Đức Phật nói rằng / khái niệm phân biệt / [Chấp có tự tánh] / là đại vô minh, / ném chúng ta vào / luân hồi sinh tử. / Tách lìa phân biệt, / trụ trong vô niệm, / khi ấy cảnh giới / siêu việt khái niệm / tựa như không gian / hiện ra trong sáng.

Chỉnh cú 57

Trong *Đà la ni* / *Nhập Tâm Vô Niệm*, / Đức Phật dạy rằng: / "Nếu chur bỏ tất / lìa tâm phân biệt / để mà quán chiếu / thì dù khái

niệm / khó vượt đến đâu / cũng sẽ từng phần / vượt qua được cả, /
bước vào cảnh giới / siêu việt khái niệm.

Chỉnh cú 58

Nhờ văn và tư, / hiểu rằng các pháp / không từng khởi sinh, /
không có tự tánh, / khi ấy các con / từ sự hiểu này / tu thiền chỉ
quán / siêu việt khái niệm.

Chỉnh cú 59

Quán chiếu cảnh giới / chân thật như vậy / sẽ tiến từng phần / trên
đường giác ngộ / thành tựu "nội hóa" / thành tựu "đại lạc" / cùng
những điều khác. / Rồi chẳng bao lâu / sẽ thành tựu được / vô
thượng bồ đề.

Chỉnh cú 60

Nếu muốn dễ dàng / tích đủ phước tuệ / thành tựu bồ đề, / có thể
nương nhờ / năng lực minh chú, / hành trì các pháp / hàng phục,
tăng trưởng.

Chỉnh cú 61

Đồng thời nương vào / năng lực của tám / thành tựu vĩ đại, / hay
thành tựu khác, / như là "Bình Quý", / nếu muốn bước vào / con
đường tu Mật, / thuận theo hành mật / và thiện xảo mật

Chỉnh cú 62

Và nếu muốn nhận / đại pháp quán đánh / Đạo sư Kim Cang, /
phải đối với thầy / hết lòng tận tụy, / phụng sự, cúng dường, /
chăm chỉ làm theo / những điều thầy dạy.

Chỉnh cú 63

Đạo sư hoan hỉ / ban cho đại pháp / *Quán Đánh Đạo Sư*, / bấy giờ
tất cả / ác nghiệp chướng ngại / đều tiêu tan cả. / tâm sáng thanh
tịnh, / đồng vị niết bàn.

Chỉnh cú 64

Trong Đại Mật Kinh / Đức Phật Bản Lai / hết lòng nghiêm dạy /
các vị tỷ kheo / và tỷ kheo ni / giữ giới thuần tịnh / tuyệt đối
không được / nhận hai mật pháp / quán đánh Kín mật, / quán
đánh Trí tuệ.

Chỉnh cú 65

Là người giữ gìn / phạm hạnh thanh tịnh / mà nhận hai pháp /
quán đánh nói trên / là phá giới hạnh.

Chỉnh cú 66

Nếu như đang giữ / phạm hạnh nghiêm mật / mà nhận pháp này /
là phá hủy giới, / sa đọa trầm luân / tận cùng ác đạo, / không thể
có được / chút thành tựu nào.

Chỉnh cú 67

Tuy vậy nếu là / nhận pháp quán đánh / Đạo Sư Kim Cang / thể
hội Chân Như / thì vẫn có thể / nghe giảng mật pháp, / hay tự
mình giảng, / thi hành nghi lễ / thiết lập đạo tràng, / cúng lễ, sám
hối, / mà không phạm lỗi.

Chỉnh cú 68

Tôi là trưởng tử / Shri Dipamkara, / đã học điều này / từ nơi kinh
luận. / Vì lời yêu cầu / Của Jangchub O / mà viết ra đây / bài
giảng ngắn gọn / vạch ra con đường / tuần tự giác ngộ. /

Đến đây chấm dứt bài kệ *Đèn Soi Đường Giác Ngộ* do đại đạo sư Atisha
Dipamkara Shri Jnana soạn và đích thân dịch sang Tạng ngữ với sự góp
sức của vị tỷ kheo dịch giả người Tây tạng tên Geway Lodro. Bài pháp
này được viết tại tu viện Tholing ở Zhang Zhong.

Lời ghi xuất xứ

Hồng Như Thubten Munsel chuyển Việt ngữ tháng 07/2005, dựa trên bản dịch Anh ngữ của Dr. Thubten Jinpa trong *Illuminating the Path* (tác giả: đức Đạt lai Lama, xuất bản: Thubten Dhargye Ling Archive, Long Beach, California), tham khảo với bản dịch của Ruth Sonam.

Hình đức Atisha: họa sĩ khuyết danh, lưu trữ tại Asian Classic Input Project:
http://www.asianclassics.org/research_site/download/GraphEng.html

[Hồng Như Thubten Munsel translated into Vietnamese from the English version available in *Illuminating the Path* by HH the Dalai Lama, published by Thubten Dhargye Ling Archives, Long Beach California, consulted with Ruth Sonam's version]

Thư Viện Nalanda
Vietnamese Nalanda Library
<http://nalanda.batnha.org>

ẤN TỔNG ĐIỆN TỬ – KHÔNG BÁN